ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)

της 23ης Μαρτίου 2006 *

Στην υπόθεση C-209/04,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 226 ΕΚ λόγω παραβάσεως, η οποία ασκήθηκε στις 12 Μαΐου 2004,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους M. van Beek και B. Schima, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Δημοκρατίας της Αυστρίας, εκπροσωπούμενης από τους E. Riedl και J. Müller και από την K. Humer, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, R. Schintgen, P. Kūris (εισηγητή), Γ. Αρέστη και J. Klučka, δικαστές,

γενική εισαγγελέας: J. Kokott
γραμματέας: K. Sztranc, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 6ης Οκτωβρίου 2005,

αφού άκουσε τη γενική εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις της κατά τη συνεδρίαση της 27ης Οκτωβρίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την προσφυγή της, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί από το Δικαστήριο να διαπιστώσει ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας:

— παραλείποντας να περιλάβει στη ζώνη του εθνικού φυσικού πάρκου του Lauteracher Ried (στο εξής: Lauteracher Ried), η οποία έχει χαρακτηριστεί ως ζώνη ειδικής προστασίας (στο εξής: ΖΕΠ), τους τόπους Soren και Gleggen-

Köblern, οι οποίοι βάσει επιστημονικών κριτηρίων καταλέγονται, μαζί με την εν λόγω ΖΕΠ, στα καταλληλότερα από απόψεως αριθμού και επιφάνειας εδάφη κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 202), όπως έχει τροποποιηθεί από την οδηγία 97/49/ΕΚ της Επιτροπής, της 29ης Ιουλίου 1997 (ΕΕ L 223, σ. 9, στο εξής: οδηγία περί πτηνών), και

— μη συμμορφούμενη κατά τρόπο ορθό και πλήρη, κατά την έγκριση του σχεδίου κατασκευής οδού ταχείας κυκλοφορίας S 18 της λίμνης της Κωνσταντίας (στο εξής: οδός S 18), με τις επιταγές του άρθρου 6, παράγραφος 4, της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1992, για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (ΕΕ L 206, σ. 7, στο εξής: οδηγία περί οικοτόπων), κατά την υλοποίηση σχεδίου παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτιμήσεως των περιβαλλοντικών του επιπτώσεων,

παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών και των συνδυασμένων διατάξεων των άρθρων 6, παράγραφος 4, και 7, της οδηγίας περί οικοτόπων.

Το νομικό πλαίσιο

Η πράξη προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

2 Η πράξη περί των όρων προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας και των προσαρμογών των συνθηκών επί των οποίων βασίζεται η Ένωση (ΕΕ 1994, C 241, σ. 21, και ΕΕ 1995, L 1, σ. 1, στο εξής: πράξη προσχωρήσεως) υπογράφτηκε στις 24 Ιουνίου 1994 και τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1995.

3 Σύμφωνα με το άρθρο 2 της πράξης προσχωρήσεως, «[α]πό την προσχώρηση, οι διατάξεις των αρχικών συνθηκών και οι πριν την προσχώρηση πράξεις των οργάνων δεσμεύουν τα νέα κράτη μέλη και εφαρμόζονται έναντι αυτών υπό τους όρους που προβλέπονται στις συνθήκες αυτές και στην παρούσα πράξη.»

4 Το άρθρο 168 της πράξης προσχωρήσεως ορίζει:

«Τα νέα κράτη μέλη θέτουν σε ισχύ τα μέτρα που χρειάζονται για να συμμορφωθούν, από την προσχώρησή τους, προς τις διατάξεις των οδηγιών και αποφάσεων κατά την έννοια του άρθρου 189 της συνθήκης ΕΚ και του άρθρου 161 της συνθήκης ΕΚΑΕ, καθώς και των συστάσεων και αποφάσεων κατά την έννοια του άρθρου 14 της συνθήκης ΕΚΑΧ, εκτός εάν στον κατάλογο του παραρτήματος XIX ή σε άλλες διατάξεις της παρούσας Πράξης προβλέπεται προθεσμία.»

Η οδηγία περί πτηνών

5 Σύμφωνα με το άρθρο της 1, παράγραφος 1, η οδηγία περί πτηνών «αφορά στη διατήρηση όλων των ειδών πτηνών που ζουν εκ φύσεως σε άγρια κατάσταση στο ευρωπαϊκό έδαφος των κρατών μελών στο οποίο εφαρμόζεται η συνθήκη. Έχει αντικείμενο την προστασία, τη διαχείριση και τη ρύθμιση των ειδών αυτών και κανονίζει την εκμετάλλευσή τους.»

6 Η ορτυγομάνα (crex crex) είναι είδος που προστέθηκε στο παράρτημα I της οδηγίας περί πτηνών (στο εξής: παράρτημα I) με την οδηγία 85/411/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 25ης Ιουλίου 1985, για την τροποποίηση της οδηγίας 79/409 (ΕΕ L 233, σ. 33).

7 Το άρθρο 4 της οδηγίας περί πτηνών προβλέπει:

«1. Για τα είδη που αναφέρονται στο παράρτημα Ι προβλέπονται μέτρα ειδικής διατηρήσεως, που αφορούν τον οικότοπό τους, για να εξασφαλισθεί η επιβίωση και η αναπαραγωγή των ειδών αυτών στη ζώνη εξαπλώσεώς τους.

Για τον σκοπό αυτό λαμβάνονται υπόψη:

α) τα είδη που απειλούνται με εξαφάνιση·

β) τα είδη που είναι ευπαθή σε ορισμένες μεταβολές των οικοτόπων τους·

γ) τα είδη που θεωρούνται σπάνια διότι οι πληθυσμοί τους είναι μικροί ή η τοπική τους εξάπλωση περιορισμένη·

δ) άλλα είδη που έχουν ανάγκη ιδιαίτερης προσοχής, λόγω ιδιοτυπίας του οικοτόπου τους.

Για να πραγματοποιηθούν οι εκτιμήσεις θα ληφθούν υπόψη οι τάσεις και οι μεταβολές των επιπέδων του πληθυσμού.

Τα κράτη μέλη κατατάσσουν κυρίως σε ζώνες ειδικής προστασίας τα εδάφη τα πιο κατάλληλα, σε αριθμό και επιφάνεια, για τη διατήρηση των ειδών αυτών στη γεωγραφική θαλάσσια και χερσαία ζώνη στην οποία έχει εφαρμογή η παρούσα οδηγία.

2. Ανάλογα μέτρα υιοθετούνται από τα κράτη μέλη για τα αποδημητικά είδη που δεν μνημονεύονται στο παράρτημα Ι, των οποίων η έλευση είναι τακτική, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες προστασίας στη γεωγραφική θαλάσσια και χερσαία ζώνη στην οποία εφαρμόζεται η παρούσα οδηγία, όσον αφορά τις περιοχές αναπαραγωγής, αλλαγής φτερώματος και διαχειμάσεως, και τις ζώνες όπου βρίσκονται οι σταθμοί κατά μήκος των οδών αποδημίας. [...]

[...]

4. Τα κράτη μέλη υιοθετούν κατάλληλα μέτρα για να αποφύγουν στις ζώνες προστασίας που προβλέπονται στις παραγράφους 1 και 2 τη ρύπανση ή τη φθορά των οικοτόπων, καθώς και τις επιζήμιες για τα πτηνά διαταράξεις, όταν αυτές έχουν σημαντικές συνέπειες σε σχέση με τους αντικειμενικούς στόχους του παρόντος άρθρου. Τα κράτη μέλη θα προσπαθήσουν επίσης να αποφύγουν τη ρύπανση ή τη φθορά των οικοτόπων και έξω από τις ζώνες προστασίας.»

Η οδηγία περί οικοτόπων

8 Το άρθρο 6, παράγραφοι 3 και 4, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας περί οικοτόπων ορίζει:

«3. Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεόμενο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθεαυτό ή

από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβλάψει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη.

4. Εάν, παρά τα αρνητικά συμπεράσματα της εκτίμησης των επιπτώσεων και ελλείψει εναλλακτικών λύσεων, ένα σχέδιο πρέπει να πραγματοποιηθεί για άλλους επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, περιλαμβανομένων λόγων κοινωνικής ή οικονομικής φύσεως, το κράτος μέλος λαμβάνει κάθε αναγκαίο αντισταθμιστικό μέτρο ώστε να εξασφαλισθεί η προστασία της συνολικής συνοχής του Natura 2000. Το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τα αντισταθμιστικά μέτρα που έλαβε.»

9 Το άρθρο 7 της ίδιας οδηγίας προβλέπει:

«Οι υποχρεώσεις που πηγάζουν από τις παραγράφους 2, 3 και 4 του άρθρου 6 της παρούσας οδηγίας αντικαθιστούν τις υποχρεώσεις που πηγάζουν από την πρώτη πρόταση της παραγράφου 4 του άρθρου 4 της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, όσον αφορά τις ζώνες που χαρακτηρίστηκαν δυνάμει της παραγράφου 1 του άρθρου 4 ή αναγνωρίστηκαν με ανάλογο τρόπο δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 4 της εν λόγω οδηγίας, τούτο δε από την ημερομηνία θέσης σε εφαρμογή της παρούσας οδηγίας ή από την ημερομηνία της ταξινόμησης ή της αναγνώρισης εκ μέρους ενός κράτους μέλους δυνάμει της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ, εφόσον αυτή είναι μεταγενέστερη.»

Το ιστορικό της διαφοράς

10 Το Lauteracher Ried βρίσκεται στο Land Vorarlberg. Μετά την προσχώρηση της Δημοκρατίας της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η κυβέρνηση του κράτους

μέλους αυτού γνωστοποίησε στην Επιτροπή, πρώτη φορά στις 7 Ιουνίου 1995, τον χαρακτηρισμό ως ΖΕΠ του φυσικού αυτού πάρκου και κατέθεσε μεταγενέστερα ορισμένα συμπληρωματικά έγγραφα. Οι τόποι Soren και Gleggen-Köblern δεν συμπεριλήφθηκαν στα όρια αυτής της ΖΕΠ.

11 Όσον αφορά το σχέδιο κατασκευής της οδού S 18, η διαδικασία χαράξεως κινήθηκε το 1992. Κατόπιν ανταλλαγής απόψεων με τις αρμόδιες αρχές του καντονίου του Dornbirn που πραγματοποιήθηκε στις 29 Απριλίου 1992, το σχέδιο αναμορφώθηκε πλήρως προκειμένου να ληφθεί υπόψη η έκθεση που συνέταξε ο επίσημος πραγματογνώμονας του Land Vorarlberg για την προστασία της φύσεως και των τοπίων. Στις 8 Μαρτίου 1994 κινήθηκε, βάσει του νόμου για τους ομοσπονδιακούς αυτοκινητοδρόμους του 1971, η διαδικασία παρουσιάσεως του σχεδίου αυτού και ακροάσεως των εμπλεκομένων μερών προκειμένου να επιλεγεί η χάραξη του εν λόγω αυτοκινητοδρόμου. Περαιώθηκε με την έκδοση της από 8 Απριλίου 1997 κανονιστικής αποφάσεως του Ομοσπονδιακού Υπουργού Οικονομικών Υποθέσεων με το οποίο επιλέχθηκε η χάραξη του νέου αυτοκινητοδρόμου. Στο στάδιο αυτό καταρτίσεως του εν λόγω σχεδίου, οι αυστριακές αρχές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν εναλλακτικές διαδρομές για την οδό S 18.

12 Στις 27 Ιανουαρίου 1999 κινήθηκε η διαδικασία εγκρίσεως της κατασκευής της οδού αυτής. Με απόφαση της 6ης Ιουλίου 2001, το σχέδιο κατασκευής εγκρίθηκε από τις διοικήσεις των καντονίων του Bregenz και του Dornbirn, κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας του Land Vorarlberg. Λαμβανομένης υπόψη της ανωτέρω κανονιστικής αποφάσεως του Ομοσπονδιακού Υπουργού Οικονομικών Υποθέσεων, η απόφαση αυτή δεσμευόταν από την επιλεγείσα χάραξη της οδού.

13 Κατά της εν λόγω αποφάσεως ασκήθηκε ενδικοφανής προσφυγή ενώπιον της κυβερνήσεως του Land Vorarlberg. Η κυβέρνηση αυτή επικύρωσε, στις 21 Φεβρουαρίου 2003, την προσβληθείσα απόφαση, την εκτέλεση της οποίας ανέστειλε, στις 29 Αυγούστου 2003, το Verwaltungsgerichtshof. Η υλοποίηση του σχεδίου κατασκευής της οδού S 18 έχει επί του παρόντος ανασταλεί.

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

14 Κατόπιν καταγγελίας, η Επιτροπή απηύθυνε, στις 12 Νοεμβρίου 2001, έγγραφο προς τις αυστριακές αρχές σχετικά με τον ανεπαρκή, από ορνιθολογική άποψη, χαρακτηρισμό ως ΖΕΠ του Lauteracher Ried, τις αρνητικές επιπτώσεις του σχεδίου κατασκευής της οδού S 18 που δημιουργούσαν κίνδυνο για την ορτυγομάνα και τους άλλους προστατευόμενους πληθυσμούς πτηνών της ζώνης αυτής καθώς και άλλα θέματα σχετικά με την προστασία της.

15 Η Επιτροπή, αφού εξέτασε την από 1η Φεβρουαρίου 2002 απάντηση της Κυβερνήσεως της Αυστρίας, απέστειλε στη Δημοκρατία της Αυστρίας, στις 27 Ιουνίου 2002, έγγραφο οχλήσεως. Επειδή δεν ικανοποιήθηκε από τις παρασχεθείσες εξηγήσεις, απηύθυνε, στις 11 Ιουλίου 2003, αιτιολογημένη γνώμη καλώντας το κράτος αυτό να λάβει τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί εντός προθεσμίας δύο μηνών από της κοινοποιήσεως.

16 Εκτιμώντας ότι τα επιχειρήματα που προέβαλε η Δημοκρατία της Αυστρίας με την από 26 Σεπτεμβρίου 2003 απάντησή της στην εν λόγω αιτιολογημένη γνώμη δεν ήσαν πειστικά και θεωρώντας ότι η προσαπτόμενη παράβαση εξακολουθούσε να υφίσταται, η Επιτροπή, αποφάσισε να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή.

Επί της προσφυγής

17 Η Επιτροπή προβάλλει δύο αιτιάσεις προς στήριξη της προσφυγής της. Πρώτον, προσάπτει στη Δημοκρατία της Αυστρίας ότι δεν τήρησε τις διατάξεις του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών όσον αφορά τη διαδικασία επιλογής και χαρακτηρισμού ως ΖΕΠ. Δεύτερον, επικαλείται τη μη συμμόρφωση με τις επιταγές του άρθρου 6, παράγραφος 4, της οδηγίας περί οικοτόπων κατά την έγκριση του σχεδίου κατασκευής της οδού S 18.

Επί της πρώτης αιτιάσεως, αντλούμενης από τη μη τήρηση των διατάξεων του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών

Επιχειρήματα των διαδίκων

18 Με την πρώτη της αιτίαση, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο παρών χαρακτηρισμός και η οριοθέτηση ως ΖΕΠ του Lauteracher Ried δεν ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις προστασίας και διηνεκούς διατηρήσεως των ειδών των πτηνών που ζουν στον τόπο αυτό, ιδιαιτέρως δε της ορτυγομάνας καθώς και άλλων ειδών αποδημητικών πτηνών που επωάζουν στα λιβάδια. Κατά την Επιτροπή, για να πληρούνται οι απαιτήσεις του άρθρου 4, παράγραφος 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών, η έκταση της ΖΕΠ αυτής πρέπει να περιλαμβάνει τους τόπους Soren και Gleggen-Köblern.

19 Προς στήριξη της αιτιάσεως αυτής, η Επιτροπή προβάλλει κατ' αρχάς ότι το κρίσιμο στοιχείο για την οριοθέτηση της ΖΕΠ είναι η ύπαρξη προστατευόμενων ειδών πτηνών. Σύμφωνα με τις επιστημονικές πληροφορίες και τα αποτελέσματα των ελέγχων που διενεργήθηκαν την περίοδο 2000 έως 2002, οι εν λόγω τόποι αποτελούν όχι μόνον οικοτόπους, αλλά και τμήμα της κύριας τοποθεσίας αναπαραγωγής της ορτυγομάνας και άλλων αποδημητικών πτηνών που έχουν τις φωλιές τους στα λιβάδια. Η Επιτροπή υπογραμμίζει επίσης ότι οι λειμώνες που βρίσκονται στο εσωτερικό και γύρω από το Lauteracher Ried προσφέρουν, όσον αφορά την προστασία των πτηνών, ενιαίο φυσικό οικότοπο, η δομή του οποίου είναι ιδιαιτέρως κατάλληλη, και χρησιμοποιούνται από τους ίδιους πληθυσμούς πτηνών. Προσθέτει ότι οι ορτυγομάνες της κοιλάδας του Ρήνου, στο έδαφος του Land Vorarlberg, συνιστούν έναν ενιαίο πληθυσμό πτηνών που βρίσκονται σε στενή επαφή μεταξύ τους.

20 Στη συνέχεια, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η υποχρέωση χαρακτηρισμού ως ΖΕΠ όλων των ζωνών που κρίνονται ως οι καταλληλότερες σύμφωνα με τα ορνιθολογικά κριτήρια δεν εξαντλείται κατά την υποβολή της πρώτης δήλωσης. Ο στόχος της

διατηρήσεως των ειδών που απειλούνται επιβάλλει την ανάγκη επανεξετάσεως της δηλώσεως υπό το πρίσμα των πλέον πρόσφατων επιστημονικών γνώσεων και ενδεχομένως τη νέα οριοθέτηση της υπάρχουσας ΖΕΠ.

21 Τέλος, το γεγονός ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας χαρακτήρισε ως ζώνη προστασίας τους τόπους Bangs και Matschels, οι οποίοι επίσης βρίσκονται στο Land Vorarlberg και αποβλέπουν στην εξασφάλιση της διατηρήσεως της ορτυγομάνας, δεν μεταβάλλει την υποχρέωση του κράτους μέλους αυτού να πράξει το ίδιο και για τους τόπους Soren και Gleggen-Köblern που συνορεύουν με τη δηλωθείσα ΖΕΠ.

22 Η Δημοκρατία της Αυστρίας προβάλλει ότι η παρούσα οριοθέτηση της ΖΕΠ του Lauteracher Ried ανταποκρίνεται κατά τον καλύτερο τρόπο στις επιταγές της οδηγίας περί πτηνών για την προστασία και τη διατήρηση της ορτυγομάνας και των ειδών των αποδημητικών πτηνών που διαβιώνουν κατά κανόνα στην κοιλάδα του Ρήνου του Land Vorarlberg.

23 Θεωρεί ότι εκπλήρωσε τις υποχρεώσεις που υπέχει από την οδηγία περί πτηνών, με την οριοθέτηση της εν λόγω ΖΕΠ από κοινού με τη ζώνη προστασίας της χλωρίδας, της πανίδας, των οικοτόπων και των πτηνών του Bangs και του Matschels, έχοντας έτσι δηλώσει και αναγνωρίσει ως ΖΕΠ τα εδάφη της κοιλάδας του Ρήνου που βρίσκονται στο Land Vorarlberg και είναι τα πλέον κατάλληλα σε αριθμό και έκταση για τη διατήρηση του είδους της ορτυγομάνας που αναφέρεται στο παράρτημα Ι καθώς και των αποδημητικών ειδών των οποίων η έλευση είναι τακτική.

24 Η Δημοκρατία της Αυστρίας διευκρινίζει ότι η περίμετρος της ΖΕΠ οριοθετήθηκε βάσει των επιστημονικών αποδεικτικών στοιχείων που ήταν διαθέσιμα κατά την εποχή της επιλογής και της κατατάξεως της ζώνης αυτής, τα οποία έχουν αναγνωριστεί ως αξιόπιστα από τη νομολογία του Δικαστηρίου και οδήγησαν στην κατάταξη μόνον αυτής της ζώνης ως της σημαντικότερης περιοχής αναπαραγωγής των πτηνών των λειμώνων του Land Vorarlberg.

25 Προσθέτει ότι, κατά τον χαρακτηρισμό της εν λόγω ζώνης, βασίστηκε αποκλειστικά σε ορνιθολογικά και οικολογικά κριτήρια όπως αυτά που συνάγονται από το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών. Στο πλαίσιο αυτό, υποστηρίζει ότι η ΖΕΠ του Lauteracher Ried αποτελεί το επίκεντρο ενός παρθένου φυσικού συνόλου που είναι απαραίτητο για την εξέλιξη της ορτυγομάνας, στο σύνολο όμως αυτό δεν περιλαμβάνονται οι λειμώνες με αχυρόστρωμα που βρίσκονται στους τόπους Soren και Gleggen-Köblern.

26 Κατά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, προκειμένου να καθοριστούν τα καταλληλότερα εδάφη πρέπει να εξεταστούν περισσότερα κριτήρια, ιδίως δε το γεγονός ότι πτηνά δύο ειδών συχνάζουν σε μια καθορισμένη ζώνη ή σε τμήμα αυτής. Αλλά το κριτήριο αυτό δεν είναι από μόνο του καθοριστικό για την εκπλήρωση των επιταγών της οδηγίας περί πτηνών. Για να συγκαταλεχθεί στα καταλληλότερα εδάφη υπό την έννοια της οδηγίας αυτής, πρέπει να συντρέχουν στη ζώνη σωρευτικά και άλλοι ορνιθολογικοί ή οικολογικοί παράμετροι. Πρέπει επίσης να εξεταστεί και να εκτιμηθεί αν η ζώνη αυτή είναι κατάλληλη από απόψεως εκτάσεως και από ποσοτική άποψη, από απόψεως καταστάσεως και από απόψεως περιβάλλοντος. Συναφώς, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι βλάβες που έχει ήδη υποστεί μια ζώνη, λόγω δραστηριοτήτων αναψυχής, λόγω του συστήματος εκτιμήσεως ή άλλων συνθηκών, και η συνεπακόλουθη υποβάθμιση του οικοτόπου. Κατά το εν λόγω κράτος μέλος, λόγω των υφιστάμενων ζημιών και περιορισμών και της παρούσας καταστάσεως του Soren και του Gleggen-Köblern, οι τόποι αυτοί δεν ανταποκρίνονται στα εφαρμοστέα κριτήρια της οδηγίας περί πτηνών για να καταταχθούν ως ΖΕΠ.

27 Στο πλαίσιο αυτό, η Δημοκρατία της Αυστρίας επισημαίνει ότι η συνεκτίμηση, έστω έμμεσα, κοινωνικοοικονομικών συμφερόντων μπορεί να επηρεάσει την αξιολόγηση ως πρόσφορης της εκτάσεως μιας ζώνης και υπογραμμίζει επίσης ότι αυτό ισχύει στην περίπτωση που θίγονται συμφέροντα των ιδιωτών.

28 Κατά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, δεν είναι βάσιμη η αιτίαση κατά την οποία έχει υποχρέωση να τροποποιεί μελλοντικώς και να προσαρμόζει διαρκώς τη ΖΕΠ του Lauteracher Ried. Η υποχρέωση αυτή δύσκολα μπορεί να συμβιβαστεί με την αρχή της νομιμότητας της διοικητικής δράσης και αντιβαίνει στη νομολογία του Δικαστηρίου.

29 Εξάλλου, η Αυστριακή Κυβέρνηση διευκρινίζει ότι οι τόποι Soren και Gleggen-Köblern, ακόμη κι αν δεν αποτελούν μέρος των καταλληλότερων εδαφών υπό την έννοια του άρθρου 4, παράγραφος 1, τέταρτο εδάφιο, της οδηγίας περί πτηνών, εντούτοις δεν είναι παντελώς απροστάτευτοι. Συγκεκριμένα, υπήχθησαν, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας της σχετικής με το σχέδιο κατασκευής της οδού S 18, στο καθεστώς προστασίας της παραγράφου 4, δεύτερη περίοδος, του εν λόγω άρθρου.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

30 Για την επίλυση της υπό κρίση διαφοράς, επιβάλλεται, εισαγωγικά, να υπομνησθούν οι κανόνες σχετικά με τις υποχρεώσεις των κρατών μελών που αφορούν την επιλογή και τον χαρακτηρισμό των ΖΕΠ τις οποίες επιβάλλει η οδηγία περί πτηνών.

31 Όπως προκύπτει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, τέταρτο εδάφιο, της εν λόγω οδηγίας, τα κράτη μέλη οφείλουν να χαρακτηρίσουν ως ΖΕΠ τα εδάφη που είναι πλέον κατάλληλα, σε αριθμό και έκταση, για τη διατήρηση των ειδών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι. Στο πλαίσιο αυτό, οφείλουν να λάβουν υπόψη τις ανάγκες προστασίας των ειδών αυτών στη γεωγραφική θαλάσσια και χερσαία ζώνη στην οποία έχει εφαρμογή η παρούσα οδηγία. Κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, τα κράτη μέλη οφείλουν να λάβουν ανάλογα μέτρα για τα αποδημητικά είδη που δεν μνημονεύονται στο παράρτημα Ι, των οποίων η έλευση είναι τακτική, όσον αφορά τις περιοχές αναπαραγωγής, αλλαγής φτερώματος και διαχειμάσεως, και τις ζώνες όπου βρίσκονται οι σταθμοί κατά μήκος των οδών αποδημίας.

32 Κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών επιβάλλει στα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν, όσον αφορά τις ΖΕΠ, νομικό καθεστώς προστασίας ικανό να διασφαλίζει, μεταξύ άλλων, την επιβίωση και την αναπαραγωγή των ειδών πτηνών που μνημονεύονται στο παράρτημα Ι της τελευταίας, καθώς και την αναπαραγωγή, την αλλαγή φτερώματος και τη διαχείμαση των ειδών αποδημητικών πτηνών που δεν περιλαμβάνονται στο εν λόγω παράρτημα και των οποίων η έλευση είναι τακτική (βλ. την απόφαση της 18ης Μαρτίου 1999, C-166/97, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 1999, σ. I-1719, σκέψη 21, και τη νομολογία που παρατίθεται εκεί).

33 Εξάλλου, το Δικαστήριο έκρινε ότι το περιθώριο εκτιμήσεως που διαθέτουν τα κράτη μέλη κατά την επιλογή των πλέον καταλλήλων για τον χαρακτηρισμό ως ΖΕΠ εδαφών δεν αφορά το πρόσφορο του χαρακτηρισμού ως ΖΕΠ των εδαφών που εκτιμώνται ως τα πλέον κατάλληλα σύμφωνα με ορνιθολογικά κριτήρια, αλλά μόνον την εφαρμογή των κριτηρίων αυτών για την αναγνώριση των πλέον καταλλήλων εδαφών για τη διατήρηση των αναφερομένων στο παράρτημα Ι (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 19ης Μαΐου 1998, C-3/96, Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, Συλλογή 1998, σ. I-3031, σκέψη 61).

34 Επιβάλλεται επίσης η υπενθύμιση ότι, σύμφωνα με τα αποτελέσματα επιστημονικών μελετών και ενός ελέγχου, τα οποία προσκόμισε η Επιτροπή στο πλαίσιο της διαδικασίας και τα οποία δεν αμφισβήτησε η Αυστριακή Κυβέρνηση, τα αρσενικά του είδους ορτυγομάνα που κελαηδούσαν τα οποία παρατηρήθηκαν εντός της ΖΕΠ του Lauteracher Ried, που έχει έκταση 580 εκτάρια, τα έτη 2000 έως 2002 ήταν 4 ή 5, 4 και 3, αντίστοιχα. Ο αριθμός των πουλιών που παρατηρήθηκαν στους τόπους Soren και Gleggen-Köblern, εκτάσεως 64 και 352 εκταρίων, υπολειπόταν ελαφρά, εφόσον τα πουλιά που παρατηρήθηκαν ήσαν 4, 2 και 3 αντίστοιχα.

35 Επιπλέον, όπως υποστήριξε η Επιτροπή, χωρίς να προβληθεί αντίρρηση επί του σημείου αυτού, το 2001 τα αποδημητικά πτηνά μπεκατσίνι (gallinago gallinago), καλημάνα (vanellus vanellus) και τουρλίδα (numenius arquata) αναπαράχθηκαν σε ακόμη μεγαλύτερο αριθμό εκτός της ΖΕΠ, στους δύο τόπους που δεν χαρακτηρίσθηκαν ως ΖΕΠ. Ο αριθμός των ζευγών που επωάζουν εντός της ΖΕΠ ανερχόταν σε 3-5 όσον αφορά το είδος μπεκατσίνι, σε 11-12 όσον αφορά την καλημάνα και 3 όσον αφορά την τουρλίδα· στο Soren, ο αριθμός ήταν 3 όσον αφορά το μπεκατσίνι και 6 όσον αφορά την καλημάνα. Στο Soren και στο Gleggen-Köblern ήταν αντίστοιχα 3 και 3-4 όσον αφορά το μπεκατσίνι, 6 και 9 όσον αφορά την καλημάνα και 1 (πιθανόν) και 8 όσον αφορά την τουρλίδα.

36 Επομένως, όπως επισήμανε η γενική εισαγγελέας στο σημείο 32 των προτάσεών της, οι τόποι Soren και Gleggen-Köblern παρουσιάζουν ανάλογη, αν όχι μεγαλύτερη σημασία από τα εδάφη εντός της ΖΕΠ του Lauteracher Ried τόσο για την ορτυγομάνα όσο και για τα είδη των αποδημητικών πτηνών που δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα Ι, όπως το μπεκατσίνι, η καλημάνα και η

τουρλίδα. Εξάλλου, τα προβαλλόμενα από την Αυστριακή Κυβέρνηση αριθμητικά στοιχεία του τυποποιημένου εντύπου δεδομένων, όσον αφορά τα τρία αυτά είδη αποδημητικών πτηνών, είναι ακριβή μόνον εάν συμπεριληφθούν και τα εδάφη εκτός της εν λόγω ΖΕΠ.

37 Όσον αφορά το επιχείρημα της Αυστριακής Κυβερνήσεως κατά το οποίο οι τόποι Soren και Gleggen-Köblern δεν είναι οι πλέον κατάλληλοι για την προστασία των προαναφερθέντων ειδών λόγω των υφιστάμενων ζημιών και περιορισμών και της παρούσας καταστάσεως των τόπων αυτών, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι οι τόποι αυτοί φιλοξενούν, όπως επισημάνθηκε στις σκέψεις 34 και 35 της παρούσας αποφάσεως, σε έκταση μικρότερη από την έκταση της εν λόγω ΖΕΠ, αριθμό πουλιών που επωάζουν ανάλογο με αυτόν που παρατηρείται στην τελευταία αυτή ζώνη.

38 Επιβάλλεται επομένως η διαπίστωση ότι, σύμφωνα με ορνιθολογικά κριτήρια, οι τόποι του Soren και του Gleggen-Köblern καταλέγονται, μαζί με την εν λόγω ΖΕΠ του Lauteracher Ried, στα καταλληλότερα από απόψεως αριθμού και επιφανείας εδάφη προς κατάταξη σε ΖΕΠ κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών.

39 Η διαπίστωση αυτή δεν αποδυναμώνεται από το επιχείρημα που προέβαλε η Αυστριακή Κυβέρνηση κατά το οποίο πρέπει να ληφθούν υπόψη, έστω και έμμεσα, οικονομικά και κοινωνικά κριτήρια κατά την απαραίτητη εκτίμηση των χαρακτηριστικών της ζώνης που πρόκειται να χαρακτηρισθεί ως ΖΕΠ.

40 Συγκεκριμένα, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου, κράτος μέλος δεν μπορεί, κατά την επιλογή και την οριοθέτηση μιας ΖΕΠ, να λαμβάνει υπόψη οικονομικής φύσεως επιταγές που ανάγονται είτε σε ένα γενικό συμφέρον το οποίο υπερτερεί εκείνου που υπηρετεί ο επιδιωκόμενος με την οδηγία περί πτηνών οικολογικός σκοπός είτε σε επιτακτικούς λόγους σημαντικού δημοσίου συμφέροντος, όπως αυτοί που αναφέρονται στο άρθρο 6, παράγραφος 4, της οδηγίας περί των οικοτόπων (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 11ης Ιουλίου 1996, C-44/95, Royal Society for the Protection of Birds, Συλλογή 1996, σ. I-3805, σκέψεις 31 και 42).

41 Όσον αφορά το επιχείρημα της Αυστριακής Κυβερνήσεως σύμφωνα με το οποίο τα αποτελέσματα του διενεργηθέντος επιτόπιου ελέγχου δεν καθιστούν δυνατό να συναχθεί συμπέρασμα για την καταλληλότητα των τόπων Soren και Gleggen-Kölbern όσον αφορά τη διατήρηση των υπό προστασία ειδών, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι δεν μπορεί να δικαιολογηθεί επιστημονικά ο αποκλεισμός των εδαφών αυτών από τη ΖΕΠ. Αντιθέτως, ο χαρακτηρισμός των εν λόγω τόπων ως ΖΕΠ πρέπει να εξασφαλίζει, σύμφωνα με τους σκοπούς της οδηγίας περί πτηνών, τη διατήρηση της ορτυγομάνας, είδους που περιλαμβάνεται στο παράρτημα I, και των άλλων ειδών αποδημητικών πτηνών των οποίων η έλευση είναι τακτική.

42 Το επιχείρημα της ίδιας κυβερνήσεως, σύμφωνα με το οποίο εσφαλμένα υποστηρίζει η Επιτροπή ότι πρέπει να τροποποιείται και να προσαρμόζεται διαρκώς η ΖΕΠ του Lauteracher Ried, δεν μπορεί να γίνει δεκτό εφόσον η απαίτηση αυτή στερείται νομικής βάσεως.

43 Συγκεκριμένα, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, ακόμη κι αν δεν αμφισβητείται ότι η υποχρέωση χαρακτηρισμού ως ΖΕΠ των καταλληλότερων εδαφών παρήγαγε όλα τα αποτελέσματά της την 1η Ιανουαρίου 1995, όσον αφορά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, ημερομηνία προσχωρήσεως του κράτους μέλους αυτού στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η εν λόγω υποχρέωση δεν περιορίζεται σε εκείνο το χρονικό σημείο. Συγκεκριμένα, ούτε από την οδηγία περί πτηνών ούτε από το γράμμα του άρθρου 4 προκύπτει οποιαδήποτε ένδειξη ότι η υποχρέωση μεταφοράς στο εσωτερικό δίκαιο της οδηγίας αυτής παρήγαγε όλα τα αποτελέσματά της στο εν λόγω χρονικό σημείο. Εξάλλου, όπως το επισήμανε η γενική εισαγγελέας στη σκέψη 39 των προτάσεών της, δεν συνάδει προς τον σκοπό της αποτελεσματικής προστασίας των πτηνών το να μην προστατεύονται εδάφη κατ' εξοχήν κατάλληλα για τη διατήρηση των προστατευομένων ειδών αποκλειστικώς και μόνο για τον λόγο ότι κατέστησαν τέτοια μετά τη μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο.

44 Όσον αφορά το επιχείρημα της Αυστριακής Κυβερνήσεως σύμφωνα με το οποίο αυτή στηρίχθηκε σε μελέτη που πραγματοποιήθηκε το 1995 από την ομοσπονδιακή υπηρεσία για την προστασία του περιβάλλοντος σε συνεργασία με τη BirdLife, με τίτλο *Important Bird Areas in Österreich*, στον βαθμό που αποτελεί τη μοναδική

αξιόπιστη επιστημονική αναφορά και εκτίμηση που υπήρχε την εποχή της επιλογής και της κατατάξεως του Lauteracher Ried σε ΖΕΠ, αρκεί η διαπίστωση ότι η υποχρέωση κατατάξεως δεν περιορίζεται, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, από το επίπεδο των επιστημονικών γνώσεων τη δεδομένη χρονική στιγμή.

45 Συγκεκριμένα, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, είναι διαθέσιμες και άλλες ορνιθολογικές μελέτες και γνωμοδοτήσεις επιστημονικού χαρακτήρα καθώς και αποτελέσματα ελέγχων πιο πρόσφατα από αυτά βάσει των οποίων πραγματοποιήθηκε ο χαρακτηρισμός ως ΖΕΠ του Lauteracher Ried. Βάσει των στοιχείων αυτών επομένως, των οποίων η ορθότητα δεν αμφισβητήθηκε από τη Δημοκρατία της Αυστρίας, ο χαρακτηρισμός της εν λόγω ΖΕΠ έπρεπε να επανεξεταστεί.

46 Η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν μπορεί επίσης να υποστηρίξει ότι, έχοντας χαρακτηρίσει ως ζώνες προστασίες τους τόπους του Bangs και του Matschels, όπου επίσης είναι παρούσα η ορτυγομάνα, απαλλάσσεται από την υποχρέωση χαρακτηρισμού ως ΖΕΠ των εδαφών του Soren και του Gleggen-Köblern.

47 Όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο, τα κράτη μέλη υποχρεούνται να χαρακτηρίζουν ως ΖΕΠ όλα τα εδάφη τα οποία, κατ' εφαρμογή των ορνιθολογικών κριτηρίων, εμφανίζονται ως τα πλέον κατάλληλα για τη διατήρηση των οικείων ειδών (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, προπαρατεθείσα, σκέψη 62).

48 Τέλος, όσον αφορά το επιχείρημα της Αυστριακής Κυβερνήσεως σχετικά με το γεγονός ότι οι τόποι Soren και Gleggen-Köblern δεν στερούνται εντελώς προστασίας, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι το άρθρο 4, παράγραφος 1, της οδηγίας επιβάλλει στα κράτη μέλη υποχρέωση χαρακτηρισμού ως ΖΕΠ των πλέον καταλλήλων εδαφών, σε αριθμό και επιφάνεια, για τη διατήρηση των ειδών που αναφέρονται στο παράρτημα Ι, από την οποία δεν μπορούν να απαλλαγούν θεσπίζοντας άλλα μέτρα ειδικής διατηρήσεως (απόφαση Επιτροπή κατά Κάτω Χωρών, προπαρατεθείσα, σκέψη 55).

49 Λαμβανομένων υπόψη των ανωτέρω, επιβάλλεται να κριθεί ως βάσιμη η πρώτη αιτίαση που προβάλλει η Επιτροπή.

Επί της δεύτερης αιτιάσεως, που αντλείται από τη μη συμμόρφωση προς τις επιταγές του άρθρου 6, παράγραφος 4, της οδηγίας περί οικοτόπων

50 Με τη δεύτερη αιτίασή της, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν τήρησε τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 6, παράγραφος 4, και 7 της οδηγίας περί οικοτόπων κατά την έγκριση του σχεδίου κατασκευής της οδού S 18 λαμβανομένων υπόψη των επιταγών περί προστασίας των βιοτόπων και των οικοτόπων που καθορίστηκαν για τη ΖΕΠ του Lauteracher Ried.

51 Κατ' αρχάς, η Επιτροπή επισημαίνει ότι, πριν τον Μάιο του 2000, δεν πραγματοποιήθηκε καμία συγκεκριμένη και λεπτομερής εκτίμηση σύμφωνη με τους σκοπούς της οδηγίας περί πτηνών. Υποστηρίζει ότι, όταν η περιβαλλοντική μελέτη κατέληξε στην έκδοση μη ευνοϊκής γνωμοδοτήσεως από τον επίσημο πραγματογνώμονα του Land Vorarlberg τον Μάιο του 2000, λόγω των αρνητικών επιπτώσεων του σχεδίου κατασκευής της οδού S 18 στη ΖΕΠ, καμία μελέτη δεν εκπονήθηκε για να εξακριβωθεί αν υπήρχαν εναλλακτικές λύσεις για τη χάραξη της οδού αυτής. Στη συνέχεια, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι, μετά την απόφαση εγκρίσεως της κατασκευής, που ελήφθη στις 6 Ιουλίου 2001, δεν ενημερώθηκε άμεσα για τα αντισταθμιστικά μέτρα που ελήφθησαν για τον μετριασμό των αρνητικών επιπτώσεων της κατασκευής αυτής. Τέλος, η Επιτροπή προβάλλει ότι δεν αποδείχθηκε επίσης ότι ελήφθησαν πράγματι τα αναγκαία αντισταθμιστικά μέτρα για την εξασφάλιση της συνολικής συνοχής του Natura 2000.

52 Η Δημοκρατία της Αυστρίας αμφισβητεί όλα τα επιχειρήματα που επικαλείται η Επιτροπή προς στήριξη της δεύτερης αιτιάσεως.

Όσον αφορά τη διαχρονική εφαρμογή της οδηγίας περί οικοτόπων

53 Δεδομένου ότι από τη σκέψη 11 της παρούσας αποφάσεως προκύπτει ότι ορισμένα πραγματικά περιστατικά σχετικά με το σχέδιο κατασκευής της οδού S 18 έλαβαν χώρα πριν την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, επιβάλλεται, πριν ληφθεί απόφαση επί της προβαλλόμενης παραβάσεως της οδηγίας περί οικοτόπων, να εξεταστεί αν η οδηγία αυτή έχει εφαρμογή επί των πραγματικών περιστατικών της διαφοράς που αποτέλεσε την αιτία της προσφυγής της Επιτροπής.

54 Συναφώς, δεν αμφισβητείται ότι η κατάρτιση του σχεδίου κατασκευής της οδού S 18 ξεκίνησε το 1992. Κατόπιν διακοπής, η διαδικασία επαναλήφθηκε στις 8 Μαρτίου 1994, ημερομηνία κατά την οποία το εν λόγω σχέδιο κατατέθηκε επισήμως και υποβλήθηκε σε διαδικασία αξιολογήσεως βάσει του νόμου για τις ομοσπονδιακές οδούς του 1971.

55 Εξάλλου, από τη δικογραφία προκύπτει ότι η συνολική ομοσπονδιακή έκθεση πραγματογνωμοσύνης δημοσιοποιήθηκε το ίδιο έτος, δηλαδή πριν την 1η Ιανουαρίου 1995, που είναι η ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

56 Πάντως, από τη νομολογία του Δικαστηρίου προκύπτει ότι η αρχή της υποβολής σε περιβαλλοντική εκτίμηση των σχεδίων που ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον δεν έχει εφαρμογή στις περιπτώσεις στις οποίες η επίσημη υποβολή της αιτήσεως εγκρίσεως του σχεδίου γίνεται πριν την εκπνοή της προθεσμίας για μεταφορά της οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο [βλ., όσον αφορά την οδηγία 85/337/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1985, για την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον (ΕΕ L 175, σ. 40), αποφάσεις της 11ης Αυγούστου 1995, C-431/92, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 1995, σ. I-2189, σκέψεις 29 και 32, καθώς και της 18ης Ιουνίου 1998, C-81/96, Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, Συλλογή 1998, σ. I-3923, σκέψη 23].

57 Το Δικαστήριο έκρινε, συγκεκριμένα, ότι το τυπικό αυτό κριτήριο είναι το μόνο που συνάδει με την αρχή της ασφάλειας δικαίου και καθιστά δυνατή τη διασφάλιση της πρακτικής αποτελεσματικότητας της οδηγίας. Ο λόγος της κρίσεως αυτής είναι ότι μια οδηγία, όπως η οδηγία περί οικοτόπων, αφορά κατά το πλείστον σχέδια συγκεκριμένης σπουδαιότητας, των οποίων η υλοποίηση απαιτεί πολύ συχνά μακρά χρονική περίοδο. Επομένως, δεν θα ήταν σκόπιμο διαδικασίες, ήδη περίπλοκες επί εθνικού επιπέδου και οι οποίες έχουν ήδη κινηθεί πριν από την ημερομηνία λήξεως προθεσμίας μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας στο εσωτερικό δίκαιο, να επιβαρύνονται και να καθυστερούν συνεπεία ειδικών επιταγών που θέτει η οδηγία και για τον λόγο αυτό να επηρεάζονται δημιουργηθείσες ήδη καταστάσεις (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, προπαρατεθείσα, σκέψεις 23 και 24).

58 Πάντως, η οδηγία 85/337 και η οδηγία περί οικοτόπων αφορούν αμφότερες την εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημοσίων και ιδιωτικών σχεδίων στο περιβάλλον. Και στις δύο περιπτώσεις, η διαδικασία εκτιμήσεως τοποθετείται πριν από την οριστική επιλογή του σχεδίου. Τα αποτελέσματα της εκτιμήσεως αυτής πρέπει επομένως να ληφθούν υπόψη κατά τη λήψη αποφάσεως επί του σχεδίου, το οποίο ενδέχεται να τροποποιηθεί αναλόγως των εν λόγω αποτελεσμάτων. Τα διάφορα στάδια της εξετάσεως ενός σχεδίου συνδέονται μεταξύ τους ώστε να αποτελούν μια σύνθετη ενέργεια. Το γεγονός ότι το περιεχόμενο ορισμένων επιταγών είναι διαφορετικό δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση την εκτίμηση αυτή. Επομένως η αιτίαση πρέπει να εκτιμηθεί βάσει της ημερομηνίας της επίσημης καταθέσεως του σχεδίου, δηλαδή βάσει της ημερομηνίας που αναφέρεται στη σκέψη 54 της παρούσας αποφάσεως.

59 Στη συνέχεια, επιβάλλεται η υπενθύμιση ότι, σύμφωνα με τις διατάξεις των πράξεων προσχωρήσεως, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την κοινοτική νομοθεσία εφαρμόζονται πλήρως, πλην εξαιρέσεως, στα νέα κράτη μέλη (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση της 15ης Ιανουαρίου 2002, C-179/00, Weidacher, Συλλογή 2002, σ. I-501, σκέψη 18).

60 Όπως προκύπτει από την πράξη προσχωρήσεως οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία περί πτηνών και την οδηγία περί οικοτόπων άρχισαν να ισχύουν, όσον αφορά τη Δημοκρατία της Αυστρίας, την 1η Ιανουαρίου 1995, και δεν προβλέφθηκε για το κράτος μέλος αυτό καμία εξαίρεση ή μεταβατική περίοδος.

61 Επιβάλλεται επομένως η διαπίστωση ότι η διαδικασία εγκρίσεως του σχεδίου κατασκευής της οδού S 18 άρχισε επισήμως πριν από την ημερομηνία προσχωρήσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

62 Επομένως, εν προκειμένω, σύμφωνα με την προαναφερθείσα στη σκέψη 56 της παρούσας αποφάσεως νομολογία, οι υποχρεώσεις που απορρέουν από την οδηγία περί οικοτόπων δεν αφορούσαν τη Δημοκρατία της Αυστρίας, και το σχέδιο κατασκευής της οδού S 18 δεν υπέκειτο στις υποχρεώσεις της οδηγίας αυτής.

63 Κατόπιν των ανωτέρω, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι είναι αβάσιμη η δεύτερη αιτίαση της Επιτροπής.

64 Επομένως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας, παραλείποντας να περιλάβει στη ΖΕΠ του Lauteracher Ried τους τόπους Soren και Gleggen-Köblern, οι οποίοι βάσει επιστημονικών κριτηρίων καταλέγονται, μαζί με την εν λόγω ΖΕΠ, στα καταλληλότερα από απόψεως αριθμού και επιφάνειας εδάφη κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας περί πτηνών, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την εν λόγω οδηγία.

Επί των δικαστικών εξόδων

65 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα. Όμως, κατά την παράγραφο 3, πρώτο εδάφιο, του ίδιου άρθρου, το Δικαστήριο μπορεί να κατανείμει τα έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων ή εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι. Αφού εν προκειμένω

τόσο η Επιτροπή όσο και η Δημοκρατία της Αυστρίας ηττήθηκαν εν μέρει, πρέπει να αποφασιστεί ότι θα φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφασίζει:

1) Η Δημοκρατία της Αυστρίας, παραλείποντας να περιλάβει στη ζώνη ειδικής προστασίας του εθνικού φυσικού πάρκου του Lauteracher Ried τους τόπους Soren και Gleggen-Köblern, οι οποίοι βάσει επιστημονικών κριτηρίων καταλέγονται, μαζί με την εν λόγω ζώνη ειδικής προστασίας, στα καταλληλότερα από απόψεως αριθμού και επιφάνειας εδάφη κατά την έννοια του άρθρου 4, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 79/409/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 2ας Απριλίου 1979, περί της διατηρήσεως των αγρίων πτηνών (ΕΕ L 103, σ. 1), όπως έχει τροποποιηθεί από την οδηγία 97/49/ΕΚ της Επιτροπής, της 29ης Ιουλίου 1997, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την εν λόγω οδηγία.

2) Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.

3) Η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και η Δημοκρατία της Αυστρίας φέρουν τα δικαστικά τους έξοδα.

(υπογραφές)